Autoriteit
Consument & Markt

Besluit

Ons kenmerk ACM/UIT/378367
Zaaknummer ACM/17/023187

Beschikking tot vaststelling van de maximale distributietarieven van drinkwater per 1 april 2018 voor:

Water en Energiebedrijf Bonaire N.V.

Vaststelling door de Autoriteit Consument en Markt van de maximale distributietarieven van drinkwater zoals bedoeld in artikel 3.9, vierde lid en artikel 3.14, eerste en tweede lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES.

Muzenstraat 41
2511 WB Den Haag
www.acm.nl
070 722 20 00

1 Inhoudsopgave

1 Inhoudsopgave 2
2 Inleiding en leeswijzer 3
3 Context van dit besluit 4
4 Samenhang met andere besluiten 6
4.1 Van methodebesluit tot productieprijs- en distributietarievenbeschikking 6
4.2 De distributietarievenbeschikking 8
4.2.1 Het aansluittarief 8
4.2.2 Het vaste gebruikstarief 9
4.2.3 Het variabele gebruikstarief 9
4.2.4 Wegtransporttarief 10
4.2.5 Heraansluittarief (forfaitair bedrag voor heraansluiten) 10
4.3 Het proces tot de nieuwe distributietarieven 11
5 Rechtsbescherming 13
5.1 Wat betekent dit? 13
5.2 Rechtstreeks in beroep bij de rechter… 14
5.3 …of eerst in bezwaar bij de ACM 14
6 Vaststelling van de distributietarieven 16
6.1 Vaststellen van de kosten 16
6.1.1 De kapitaalkosten 16
6.1.2 De operationele kosten 17
6.1.3 Ontwikkelingen 21
6.1.4 Totale kosten 22
6.2 Vaststelling van de toegestane inkomsten 22
6.3 Vaststelling van de maximale distributietarieven 23
6.3.1 Het aansluittarief 23
6.3.2 Het vaste gebruikstarief 23
6.3.3 Het variabele gebruikstarief 24
6.3.4 Het heraansluittarief 25
6.3.5 Wegtransporttarief 25
6.4 Vaststellen van verschillen achteraf 25
7 DICTUM 26
Bijlage 1: Rekenmodel 28

2 Inleiding en leeswijzer

1. Met deze distributietarievenbeschikking geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) uitvoering aan artikel 3.9, vierde lid, en artikel 3.14, eerste lid van de Wet elektriciteit en drinkwater BES.[1] Op basis van dat artikel moet de ACM, op voorstel van een distributeur, de distributietarieven vaststellen die deze distributeur ten hoogste zal berekenen aan de afnemers voor de distributie van elektriciteit.

2. Water en Energiebedrijf Bonaire N.V. (hierna: WEB) is distributeur van drinkwater op Bonaire.

3. In deze beschikking stelt de ACM de distributietarieven vast van drinkwater die WEB vanaf 1 april 2018 ten hoogste voor de distributie van drinkwater zal hanteren. Daar waar de ACM in deze beschikking de formulering maximale tarieven of maximumtarief hanteert, bedoelt de ACM de tarieven of het tarief dat WEB ten hoogste mag hanteren. Het gaat, bij de distributie van drinkwater, om vijf soorten tarieven:

    a. het aansluittarief;
    b. het vaste gebruikstarief;
    c. het variabele gebruikstarief;
    d. wegtransporttarief voor drinkwater;
    e. het heraansluittarief.

4. Deze beschikking bestaat uit een aantal hoofdstukken. Hoofdstuk 3 geeft de context van deze beschikking. Hoofdstuk 4 bevat de samenhang met andere besluiten en beschikkingen. Hoofdstuk 5 is gewijd aan de rechtsbescherming. En in hoofdstuk 6 zijn achtereenvolgens de kosten, de inkomsten en de maximale distributietarieven van WEB vastgesteld. Ook is in dat hoofdstuk opgenomen hoe de ACM zal omgaan met eventuele verschillen tussen toegestane inkomsten en uiteindelijk gerealiseerde kosten. Deze beschikking bevat daarnaast een bijlage, te weten het Excelbestand ‘Rekenmodel WEB 2018’. Die bijlage wordt gepubliceerd op de website van de ACM (www.acm.nl) en vormt een integraal onderdeel van de beschikking.

5. Deze beschikking treedt in werking op 1 april 2018.

[1] Wet van 23 maart 2016, houdende regels met betrekking tot de productie en de distributie van elektriciteit en drinkwater op Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet elektriciteit en drinkwater BES), *Stb.* 2016, 142.

3 Context van dit besluit

6. De Wet elektriciteit en drinkwater BES heeft als doel te voorzien in een betrouwbare, duurzame en betaalbare elektriciteits- en drinkwatervoorzieningen op Bonaire, Sint Eustatius en Saba.[2] Een middel om dit te bereiken is tariefregulering.

7. Op basis van artikel 2.5, artikel 3.9, vierde lid en artikel 3.14 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES heeft de ACM onder andere tot taak om een maximale productieprijs voor elektriciteit en voor drinkwater vast te stellen en om maximale distributietarieven voor elektriciteit en voor drinkwater vast te stellen. De productieprijs brengt de producent bij de distributeur in rekening. De distributietarieven brengt de distributeur bij de afnemer (consumenten en zakelijke afnemers) in rekening.

8. De wetgever heeft drie doelstellingen met de aan de ACM bij wet opgedragen tariefregulering. Het eerste doel is consumentenbescherming. Omdat afnemers in Caribisch Nederland niet kunnen onderhandelen over de prijs van elektriciteit of van drinkwater én omdat zij evenmin vrij zijn in de keuze van het bedrijf waar zij hun elektriciteit of drinkwater kunnen kopen, worden de maximum tarieven van die voorzieningen door de ACM vastgesteld.

9. Het tweede doel van de tariefregulering is investeerdersbescherming. Een stabiel en voorspelbaar reguleringsklimaat stelt de onderneming in staat om de noodzakelijke investeringen in de infrastructuur en productiecapaciteit te verrichten.

10. Het derde en laatste doel is productieve efficiëntie van de onderneming. Hierdoor kunnen diensten van voldoende kwaliteit tegen de laagst mogelijke kosten worden geleverd.

11. De wetgever hanteert kostenoriëntatie als uitgangspunt bij de tariefregulering die de ACM tot taak heeft uit te voeren. Dat betekent dat tarieven voor elektriciteit en voor drinkwater uitsluitend gebaseerd zijn op de kosten die het bedrijf maakt ten behoeve van die voorzieningen.

12. Een producent en een distributeur van elektriciteit hebben er belang bij dat zij de efficiënte kosten (inclusief een redelijk rendement) die zij maken om te voldoen aan de wettelijke taken, kunnen terugverdienen. Het ontbreken van concurrentie zou ertoe kunnen leiden dat een producent en een distributeur onvoldoende doelmatig werken en daardoor te hoge tarieven in rekening brengen. Afnemers zouden in dergelijke gevallen worden benadeeld. Afnemers zijn daarom gebaat bij een bevordering van de doelmatigheid van de bedrijfsvoering.

13. De wetgever heeft de ACM daarom belast met de taak om een reguleringssystematiek vast te stellen waarmee zowel de producent als de distributeur een prikkel krijgt om net zo doelmatig te handelen als bedrijven die wel concurrentie ondervinden en om zowel kwaliteit als ook efficiëntie te verbeteren.

[2] *Kamerstukken II,* 2014-15, 34089, 3, p. 1.

14. WEB heeft een monopoliepositie op Bonaire als het gaat om de distributie van drinkwater. Afnemers hebben geen keuze in hun distributeur van drinkwater. Daarom stelt de ACM met deze beschikking de distributietarieven vast die WEB ten hoogste voor de afnemers van drinkwater in rekening mag brengen. WEB kan besluiten om lagere tarieven bij afnemers in rekening te brengen, met uitzondering van het heraansluittarief als bedoeld in artikel 3.9, vierde lid, van de wet. Dat betreft namelijk een forfaitair tarief.

15. De reguleringssystematiek is erop gericht te voorkomen dat WEB onredelijk hoge distributietarieven in rekening brengt bij afnemers van drinkwater. Daarnaast is het van belang dat WEB de efficiënte kosten die zij maakt voor het distribueren van drinkwater kan terugverdienen. Als WEB de efficiënte kosten (inclusief een redelijk rendement) vergoed krijgt, komen de noodzakelijke investeringen in kwaliteit, en daarmee de leveringszekerheid van drinkwater, niet in gevaar.

4 Samenhang met andere besluiten

16. Jaarlijks stelt de ACM in afzonderlijke beschikkingen de maximum productieprijs vast die een producent van elektriciteit en van drinkwater in rekening mag brengen bij een distributeur van elektriciteit en van drinkwater. De ACM stelt ook de maximum distributietarieven vast die een distributeur bij afnemers in rekening mag brengen.

17. De ACM beschrijft in dit hoofdstuk hoe de distributietarieven samenhangen met het methodebesluit waarin de reguleringssystematiek is vastgesteld.

4.1 Van methodebesluit tot productieprijs- en distributietarievenbeschikking

18. De bevoegdheid van de ACM om een productieprijsbeschikking en distributietarievenbeschikking vast te stellen, vloeit voort uit artikel 2.5, eerste lid, en artikel 3.14, eerste lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES.

19. Om een productieprijs en een distributietarief vast te stellen moet de ACM een methode hanteren die beschrijft op welke manier de kosten van een bedrijf leiden tot een tarief voor de consument. De wettelijke grondslag van die methode volgt eveneens uit artikel 2.5, vierde lid, en artikel 3.14, vijfde lid van de Wet elektriciteit en drinkwater BES:

> *"Artikel 2.5*
> *1. De Autoriteit Consument en Markt stelt op 1 januari van ieder jaar, op voorstel van een producent, de productieprijs vast die deze producent ten hoogste zal berekenen aan een distributeur voor de geproduceerde elektriciteit of voor het geproduceerde drinkwater.*
>
> *2. De productieprijs voor elektriciteit of drinkwater is gebaseerd op de werkelijke kosten van de productie met inachtneming van een redelijk rendement en omvat de operationele- en onderhoudslasten, de energiekosten en de kapitaalslasten.*
>
> *3. In afwijking van het eerste lid kunnen de energiekosten als maandelijks te variëren onderdeel van de productieprijs worden vastgesteld.*
>
> *4. De Autoriteit Consument en Markt hanteert voor de vaststelling van de productieprijs een methode ter bevordering van een doelmatige bedrijfsvoering.*
>
> *5. (…)*
>
> *6. (…)*
>
> *7. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld met betrekking tot de procedure en de elementen en de wijze van berekening van de productieprijs, bedoeld in dit artikel.*
>
> *Artikel 3.14*
> *1. De Autoriteit Consument en Markt stelt, op voorstel van een distributeur, de tarieven vast die de distributeur ten hoogste zal berekenen aan de afnemers voor de distributie van elektriciteit of drinkwater.*

2. Er worden vier tarieven onderscheiden:
a. aansluittarief;
b. vast gebruikstarief;
c. variabel gebruikstarief;
d. wegtransporttarief voor drinkwater.
3. De tarieven kunnen verschillen voor verschillende categorieën afnemers.
4. De tarieven zijn niet-discriminerend, transparant en gebaseerd op de werkelijke kosten met inachtneming van een redelijk rendement en met inachtneming van de subsidie, bedoeld in artikel 5.1.
5. De Autoriteit Consument en Markt hanteert voor de vaststelling van de tarieven een methode ter bevordering van een doelmatige bedrijfsvoering.
6. De tarieven treden in werking op een door de Autoriteit Consument en Markt te bepalen datum en gelden tot 1 januari van het jaar volgend op de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven met uitzondering van het variabel gebruikstarief dat op 1 januari en 1 juli van ieder kalenderjaar kan worden vastgesteld.
7. Indien op 1 januari de tarieven voor dat jaar nog niet zijn vastgesteld, gelden de laatst vastgestelde tarieven tot de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven voor het volgende jaar.
8. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld met betrekking tot de procedure en de elementen en de wijze van berekening van de tarieven, bedoeld in dit artikel."

20. De regeling waarnaar in bovenstaande artikelen wordt verwezen, is de Ministeriële regeling elektriciteit en drinkwater BES[3]. In artikel 2.1 van die regeling zijn nadere eisen gesteld aan het hiervoor bedoelde methodebesluit:

"Artikel 2.1

1.De Autoriteit Consument en Markt stelt na overleg met belanghebbenden voor een periode van drie tot tien jaar een in de artikelen 2.5, vierde lid, en 3.14, vijfde lid, van de wet bedoelde methode vast.
2.De methode beschrijft op welke wijze de productieprijs en de tarieven worden vastgesteld, zodanig dat die methode de producent en distributeur prikkelt tot een doelmatige bedrijfsvoering, voorziet in een rendement dat in het economische verkeer gebruikelijk is en een betrouwbare, betaalbare en duurzame energie-en drinkwatervoorziening dient.
3.In de methode wordt ten minste de wijze van vaststelling van de verwachte efficiënte kosten bepaald en daartoe de wijze van vaststelling van het rendement dat in het economische verkeer gebruikelijk is.
4.In de methode wordt vastgelegd op welke wijze de energiekosten als onderdeel van de productieprijs worden vastgesteld.
5.Een producent of distributeur dient drie maanden voor de beoogde ingangsdatum van een wijziging van de productieprijs of de tarieven een voorstel daartoe in bij de Autoriteit Consument en Markt."

21. Na overleg met belanghebbenden, die bestaan uit de verschillende producenten, distributeurs en afnemersorganisaties in Caribisch Nederland, heeft de ACM op 30 september 2016 de "Methode tot vaststelling van tarieven voor productie en distributie van elektriciteit en drinkwater in

[3] Regeling van de Minister van Economische Zaken van 10 juni 2016, nr. WJZ/15003661, houdende regels met betrekking tot de productie en de distributie van elektriciteit en drinkwater op Bonaire, Sint Eustatius en Saba. *Stcrt*. 2016, nr. 33268.

Caribisch Nederland 2017-2019" (hierna: de methode) vastgesteld. Op 17 november 2016 heeft de ACM, eveneens na overleg met belanghebbenden, de methode vastgesteld voor de zogeheten Weighted Average Cost of Capital (hierna: WACC-methode), het toegestane redelijk rendement voor de betrokken bedrijven. Die WACC-methode is een bijlage bij het eerdergenoemde methodebesluit, en maakt daar integraal onderdeel van uit. Beide methodes heeft de ACM op haar website gepubliceerd.

22. Het methodebesluit geldt voor een periode van drie kalenderjaren, te weten van 1 januari 2017 tot en met 31 december 2019.

23. De wet en de Ministeriële regeling zijn de grondslag van het methodebesluit. Het methodebesluit is vervolgens de grondslag van de productieprijsbeschikking en de distributietarievenbeschikking.

24. De ACM heeft op 14 december 2017 de productieprijsbeschikking van WEB voor drinkwater vastgesteld.

4.2 De distributietarievenbeschikking

25. De ACM moet op grond van artikel 3.9 en artikel 3.14 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES vier distributietarieven en één heraansluittarief vaststellen (tezamen: distributietarieven)

4.2.1 Het aansluittarief

26. In artikel 3.15 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES staat wat het maximale aansluittarief is en hoe de ACM dat moet vaststellen.

> "*Artikel 3.15*
> 1. *Het aansluittarief verdisconteert de kosten die verband houden met de taak, bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, aanhef en onderdeel c.*
>
> 2. *Het aansluittarief wordt eenmalig in rekening gebracht bij een ieder die door een distributeur wordt aangesloten op een net.*
>
> 3. *De hoogte van het aansluittarief is afhankelijk van de grootte van de aansluitcapaciteit en indien de lengte van de verbinding groter is dan 25 meter, van de lengte van de verbinding, en wordt uitgedrukt in een vast bedrag in USD.*
>
> 4. *Indien op een aansluiting van een afnemer die een lengte heeft van meer dan 25 meter een nieuwe aansluiting wordt aangelegd voor een andere afnemer, dan wordt de afnemer die betaald heeft voor de bestaande aansluiting daarvoor deels gecompenseerd door een distributeur"*

27. Het aansluittarief is een eenmalige vergoeding die een afnemer betaalt aan de distributeur voor een nieuwe aansluiting op het elektriciteits- of drinkwaternetwerk. Deze vergoeding dekt de kosten die de distributeur voor die aansluiting maakt. Uit artikel 3.15, derde lid, van de wet vloeit

voort dat de ACM ook een zo te noemen meerlengtetarief moet vaststellen, te weten voor aansluitingen die zijn gelegen op een afstand van meer dan 25 meter van het netwerk.

4.2.2 Het vaste gebruikstarief

28. Artikel 3.16 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES beschrijft wat het vaste gebruikstarief is en hoe de ACM dat moet vaststellen.

> "*Artikel 3.16*
> 1. *Het vaste gebruikstarief verdisconteert de kosten die verband houden met de taken, bedoeld in artikel 3.5, eerste lid, aanhef en onderdelen a, b, d en e.*
>
> 2. *Het vaste gebruikstarief wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die elektriciteit of drinkwater ontvangt op een aansluiting en bij ieder afnemer die elektriciteit invoedt op het net.*
>
> 3. *De hoogte van het vaste gebruikstarief is afhankelijk van de grootte van de aansluitcapaciteit, wordt berekend per aansluiting en wordt uitgedrukt in een vast bedrag in USD.*
>
> 4. *Voor bepaalde categorieën afnemers kan een lager vast gebruikstarief worden vastgesteld. Bij ministeriële regeling kan worden bepaald dat voor afnemers met een lage aansluitcapaciteit een korting wordt gegeven op het vaste gebruikstarief, waarbij in de regeling het kortingspercentage wordt vastgesteld.*
>
> 5. *Kosten die verband houden met moedwillige vernielingen door een afnemer worden individueel bij die afnemer in rekening gebracht."*

29. Het vaste gebruikstarief is een vast bedrag dat een afnemer periodiek (te weten maandelijks) betaalt aan de distributeur. Dit bedrag dekt de kosten die de distributeur maakt voor het transporteren en leveren van elektriciteit of drinkwater (ook wel distributie- of netwerkkosten).

30. De hoogte van het vaste gebruikstarief kan verschillen voor verschillende types aansluitcapaciteiten. Afnemers met een kleine aansluitcapaciteit betalen een lager vast gebruikstarief betalen dan afnemers met een grote aansluitcapaciteit. Dit heeft te maken met de kosten die de distributeur moet maken; hoe groter de aansluiting, hoe hoger de distributie-/netwerkkosten.

4.2.3 Het variabele gebruikstarief

31. In artikel 3.17 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES staat wat het variabele gebruikstarief is en hoe dat moet worden vastgesteld:

> *"Artikel 3.17*
> 1. *Het variabele gebruikstarief verdisconteert de productieprijs, bedoeld in artikel 2.5, eerste lid, en de kosten die verband houden met de taken en verplichtingen van een distributeur, met uitzondering van kosten die verband houden met de taken waarvoor een aansluittarief, vast gebruikstarief of een wegtransporttarief zijn vastgesteld.*

2. Het variabele gebruikstarief wordt uitgedrukt in een bedrag per kWh of per kubieke meter drinkwater en wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die elektriciteit of drinkwater ontvangt.

3. In afwijking van het eerste lid en artikel 3.16, tweede en derde lid, kan, indien er sprake is van een systeem waarbij vooraf voor een bepaalde hoeveelheid elektriciteit of drinkwater wordt betaald, door een distributeur bij een afnemer uitsluitend een door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen bijzonder variabel gebruikstarief in rekening worden gebracht. In dit bijzondere variabel gebruikstarief wordt het vaste gebruikstarief, bedoeld in 3.16, eerste lid, verdisconteerd waarbij wordt uitgegaan van een bij ministeriële regeling vast te stellen jaarverbruik van elektriciteit of drinkwater."

32. Het variabele gebruikstarief is het bedrag dat afnemers betalen aan de distributeur per afgenomen kilowattuur (kWh) elektriciteit of per kubieke meter (m³) drinkwater. Het variabele gebruikstarief dekt de kosten van de productie van elektriciteit en het deel van de distributie-/netwerkkosten die niet al in het vaste gebruikstarief is verdisconteerd.

4.2.4 Wegtransporttarief

33. In artikel 3.18 van de Wet elektriciteit en drinkwater BES staat wat het wegtransporttarief is en hoe de ACM dat moet vaststellen.

"*Artikel 3.18*
1. Het wegtransporttarief voor drinkwater verdisconteert de kosten die verband houden met de taak, bedoeld in artikel 3.6, en wordt verhoogd met de productieprijs, bedoeld in artikel 2.5, tweede lid.

2. Het wegtransporttarief voor drinkwater wordt in rekening gebracht bij iedere afnemer die drinkwater ontvangt via een transportmiddel als bedoeld in artikel 3.6.

3. Het wegtransporttarief wordt uitgedrukt in een bedrag in USD per kubieke meter drinkwater."

34. Het wegtransporttarief is het bedrag dat afnemers per kubieke meter drinkwater betalen voor de distributie van drinkwater. In deze vaste kubieke meterprijs van drinkwater-per-truck zijn de kosten verwerkt die de distributeur maakt om drinkwater-per-truck te leveren.

4.2.5 Heraansluittarief (forfaitair bedrag voor heraansluiten)

35. Op grond van artikel 3.9 vierde lid en vijfde lid, van de Wet elektriciteit en drinkwater BES moet de ACM een *heraansluittarief* vaststellen. Dat is een vast bedrag dat een distributeur bij een afnemer in rekening moet brengen om die afnemer, na een eerdere afsluiting, opnieuw aan te sluiten op het elektriciteit- of drinkwaternetwerk.

"*Artikel 3.9*
4. (…)

5. (…)

6. (…)

7. *Een distributeur brengt een door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen forfaitair bedrag in rekening bij een afnemer voor het heraansluiten van die afnemer indien de afsluiting te wijten is aan een verzuim van de afnemer.*

8. *Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over het beëindigen van de distributie van elektriciteit of drinkwater, de heraansluiting en de hoogte van het forfaitaire bedrag en over preventieve maatregelen om beëindiging zoveel mogelijk te voorkomen."*

36. Artikel 3.2 van de Regeling elektriciteit en drinkwater BES bepaalt het volgende over de vaststelling van het vaste (forfaitaire) bedrag:

> *"Artikel 3.2*
> *Het door de Autoriteit Consument en Markt vast te stellen forfaitaire bedrag, bedoeld in artikel 3.9, vierde lid, van de wet bij heraansluiting is niet hoger dan de doelmatige kosten die een distributeur maakt voor de heraansluiting."*

4.3 Het proces tot de nieuwe distributietarieven

37. Op grond van artikel 2.1, vijfde lid van de Ministeriële regeling elektriciteit en drinkwater BES, moet een distributeur drie maanden voor de beoogde ingangsdatum van de wijziging van de distributietarieven, een daartoe strekkend voorstel indienen bij de ACM.

Het proces voor de vaststelling van de distributietarieven

38. In de periode van 28 juni 2017 tot en met 20 oktober 2017 is het distributietarievenvoorstel van WEB tot stand gekomen.

39. WEB heeft op 28 juni 2017 de jaarrekening over 2016 bij de ACM aangeleverd. De ACM heeft op 25 juli 2017 en op 9 augustus 2017 informatieverzoeken aan WEB gestuurd en vragen gesteld over de jaarrekening. WEB heeft op 11 augustus, op 26 augustus 2017 en op 1 september de (volledig) ingevulde informatieverzoeken aan de ACM geretourneerd. WEB heeft verder aanvullende informatie bij de ACM aangeleverd over de verdeelsleutels die hij toepast om de indirecte kosten van de verschillende activiteiten die WEB uitvoert te verdelen.

40. Op 29 september 2017 heeft WEB aan de ACM het Tarievenvoorstel toegestuurd. Dit heeft WEB op 3 oktober 2017 nader onderbouwd met enkele onderliggende rekenmodellen en met antwoorden op eerdere vragen van de ACM. Op vrijdag 6 oktober heeft de ACM met WEB een overleg gehad over dat Tarievenvoorstel. Op grond daarvan heeft WEB op 13 oktober 2017 nog een nadere onderbouwing gegeven op een aantal onderdelen van zijn Tarievenvoorstel. Na een overleg op 20 oktober 2017 en na overlegging van onder andere de meest recente brandstoftarieven, is het in de Ministeriële regeling genoemde distributietarievenvoorstel definitief tot stand gekomen.

Samenhang met andere distributietarievenbeschikkingen

41. Bij beschikking van 9 juni 2017 heeft de ACM twee distributietarieven voor drinkwater vastgesteld, te weten het aansluit- en heraansluittarief. Tegen die beschikking heeft WEB bezwaar gemaakt. Bij brief van 31 augustus 2017 heeft WEB dat bezwaar ingetrokken.

5 Rechtsbescherming

42. In dit hoofdstuk beschrijft de ACM welke juridische mogelijkheden belanghebbenden hebben om de productieprijsbeschikking of de distributietarievenbeschikking aan te vechten. Daarvoor beschrijft de ACM welke wetten en welk procesrecht van toepassing zijn.

43. Artikel 3, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba bepaalt dat de Algemene wet bestuursrecht, met uitzondering van hoofdstuk 9, niet van toepassing is op besluiten en handelingen van bestuursorganen die hun zetel hebben in het Europese deel van Nederland, ter uitvoering van een wettelijke regeling die uitsluitend in de openbare lichamen van toepassing is.

44. Ingevolge artikel 3, tweede lid, van de Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba is, in de gevallen bedoeld in het eerste lid, de Wet administratieve rechtspraak BES (War-BES) van toepassing voor zover sprake is van een beschikking in de zin van die wet.

45. Op grond van artikel 3, eerste lid, van de War-BES wordt onder een beschikking verstaan een schriftelijk besluit van een bestuursorgaan inhoudende een publiekrechtelijke rechtshandeling die niet van algemene strekking is.

46. Ingevolge artikel 7, eerste lid, van de War-BES kunnen natuurlijke personen en rechtspersonen die door een beschikking rechtstreeks in hun belangen zijn getroffen daartegen beroep instellen bij het Gerecht van eerste aanleg van Bonaire, Sint Eustatius en Saba (het Gerecht).

47. Op grond van artikel 9, eerste lid, van de War-BES kan beroep worden ingesteld tegen een beschikking op de grond dat de beschikking in strijd is met een algemeen verbindend voorschrift of een algemeen rechtsbeginsel.

48. Op grond van artikel 55 van de War-BES zijn natuurlijke personen en rechtspersonen, bedoeld in artikel 7, eerste lid, van de War-BES, bevoegd eerst een bezwaarschrift bij de ACM in te dienen gericht tegen de beschikking en pas nadat de ACM op dat bezwaar heeft beslist, beroep in te stellen bij het Gerecht.

5.1 Wat betekent dit?

49. De ACM heeft haar zetel in Europees Nederland en heeft tot taak toe te zien op de naleving van de Wet elektriciteit en drinkwater BES. Deze wet is uitsluitend van toepassing in de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Op de besluiten van de ACM ter uitvoering van die wet is daarom niet de Algemene wet bestuursrecht maar de War-BES van toepassing.

50. Natuurlijke personen en rechtspersonen (mensen en bedrijven), die door deze beschikking rechtstreeks in hun belangen zijn getroffen (belanghebbenden) kunnen tegen deze beschikking rechtstreeks in beroep gaan bij de rechter of eerst in bezwaar gaan bij de ACM.

51. Om belanghebbende te zijn, moet sprake zijn van een voldoende objectief, persoonlijk of individueel (dus te onderscheiden van het belang van anderen), eigen, rechtstreeks en actueel belang. De ACM toetst of daarvan sprake is als natuurlijke personen of rechtspersonen deze beschikking aanvechten.

5.2 Rechtstreeks in beroep bij de rechter…

52. Belanghebbenden kunnen rechtstreeks beroep instellen bij het Gerecht. Een gemotiveerd beroepschrift moet binnen zes weken na verzending of uitreiking van deze beschikking worden ingediend bij de griffie van het Gerecht.

53. Belanghebbenden die gevestigd zijn op Saba of op Sint Eustatius, moeten hun beroepschrift in tweevoud indienen bij de Griffie van het Gerecht op Sint Maarten. Het adres van die Griffie is: Frontstreet 58 (The Courthouse), Philipsburg, Sint Maarten.

54. Belanghebbenden die gevestigd zijn op Bonaire, moeten hun beroepschrift in tweevoud indienen bij de Griffie van het Gerecht op Bonaire. Het adres van die Griffie is: Plasa Reina Wilhelmina (Fort Oranje), Kralendijk, Bonaire

5.3 …of eerst in bezwaar bij de ACM

55. Belanghebbenden kunnen er ook voor kiezen eerst (nog) bezwaar in te dienen bij de ACM.

56. Een gemotiveerd bezwaarschrift moet dan binnen zes weken na verzending of uitreiking van deze beschikking bij de ACM worden ingediend. Het adres is Kaya Pedro Luis Brion 12, Kralendijk, Bonaire.

57. Belanghebbenden op Bonaire, Saba en Sint Eustatius kunnen hun bezwaarschrift per email indienen bij de ACM. Het bezwaarschrift moet dan worden gericht aan: marga.buys@acm.nl en/of laurens.jorg@acm.nl. De ACM zal een ontvangstbevestiging sturen. Als de indiener van het bezwaarschrift geen ontvangstbevestiging van de ACM ontvangt, dringt de ACM er op aan dat de indiener van het bezwaarschrift telefonisch contact opneemt met de ACM op Bonaire: +599 781 0084 en/of + 599 781 0281.

58. Belanghebbenden op Saba en Sint Eustatius die niet over een internetverbinding beschikken, kunnen hun bezwaarschrift schriftelijk indienen bij de lokale vestiging van Rijksdienst Caribisch Nederland op hun eiland.

    Op Saba is het adres: The Bottom
    Op Sint Eustatius is het adres: Mazinga Complex A, B, Fort Oranjestraat, Oranjestad.

59. Nadat de ACM heeft beslist op een bezwaarschrift, kunnen natuurlijke en rechtspersonen die het niet eens zijn met die beslissing op hun bezwaar, in beroep gaan bij de rechter.

60. In het beroepschrift dan wel in het bezwaarschrift kunnen (ook) argumenten aangevoerd worden die zijn gericht tegen het door de ACM vastgestelde methodebesluit van 30 september 2016 en de daarvan deel uitmakende WACC-methode van 17 november 2016.

6 Vaststelling van de distributietarieven

61. Zoals in paragraaf 5.2 van de reguleringsmethode van 30 september 2016 is vastgesteld, hanteert de ACM een aantal stappen om de distributietarieven vast te stellen:
    - Stap 1: Vaststellen van de kosten;
    - Stap 2: Vaststellen hoe die kosten tot inkomsten leiden;
    - Stap 3: Vaststellen op welke manier die inkomsten tot tarieven leiden;
    - Stap 4: Vaststellen op welke manier achteraf eventuele verschillen tussen kosten en inkomsten worden verrekend.

62. De ACM beschrijft in dit hoofdstuk van deze distributietarievenbeschikking de voorgaande vier stappen.

6.1 Vaststellen van de kosten

63. De kosten van WEB bestaan uit kapitaalkosten en uit operationele kosten. Kapitaalkosten worden gevormd door de afschrijvingen en een redelijk rendement. Operationele kosten zijn kosten die een bedrijf maakt om de onderneming draaiende te houden, zoals personeelskosten. De ACM baseert zich voor het vaststellen van de kosten ten behoeve van de vaststelling van de distributietarieven in 2018 op de kosten in 2016, zoals vastgelegd in de jaarrekening van WEB, aangevuld met extra informatie over de operationele kosten en activa die WEB aan ACM heeft gestuurd.

6.1.1 De kapitaalkosten

64. Om de kapitaalkosten van WEB vast te stellen, moet de ACM in de eerste plaats de regulatorische waarde van de bezittingen (de assets) van WEB vaststellen. Dit noemen we de *regulatory asset value (RAV).*

65. De regulatory assets van WEB bestaan uit die vaste activa waarmee WEB als distributeur drinkwater distribueert en die het voor zijn bedrijfsvoering nodig heeft. De RAV van WEB wordt daarmee opgebouwd uit de waarde van de assets die direct of indirect aan de distributie van drinkwater kan worden toegewezen.

66. De afschrijvingen op de RAV en een redelijk rendement op de RAV vormen samen de kapitaalkosten. De ACM gebruikt voor de vaststelling van de RAV en afschrijvingen het detailoverzicht dat WEB aan de ACM heeft gestuurd met informatie over alle activa die WEB in bezit heeft.

67. De ACM baseert zich voor de vaststelling van de RAV op de historische kostprijs zoals WEB deze in zijn financiële administratie heeft opgenomen. Door de historische kostprijs te verminderen met de gecumuleerde afschrijvingen komt ACM tot de RAV per 31-12-2016. Activa

die door WEB zijn aangemerkt als ‘afgeschreven’ of ‘geblokkeerd’ worden niet meegenomen in de RAV.

68. De ACM stelt de jaarlijkse afschrijving vast door de afschrijvingstermijnen van WEB te hanteren. De eenmalige afschrijvingen die volgen uit het versneld afschrijven of desinvesteren van een actief worden buiten beschouwing gelaten, omdat die incidentele afschrijvingen niet gezien worden als representatief voor de afschrijvingskosten in 2018.

69. De ACM betrekt activa in aanbouw niet bij de vaststelling van de RAV. Pas als activa in gebruik zijn genomen, maken zij onderdeel uit van de RAV. Bedrijven mogen de bouwrente van activa in aanbouw mee-activeren.

70. De ACM is, gelet op het voorgaande, tot een RAV voor de distributie van drinkwater (via het netwerk) door WEB gekomen van USD 9.655.041 per ultimo 2016, met de bijbehorende afschrijvingen over 2016 van USD 1.254.138. Voor distributie van drinkwater per tankwagen komt de ACM tot een RAV van USD 86.686 per ultimo 2016, met de bijhorende afschrijvingen van USD 73.239.

71. De ACM berekent het redelijk rendement door de RAV te vermenigvuldigen met de WACC die de ACM heeft vastgesteld voor de periode 2017-2019, namelijk 6,74%[4]. De ACM telt daar de afschrijvingen bij op en komt daarmee voor de totale kapitaalkosten voor distributie uit op een bedrag van USD 1.904.887 en voor de totale kapitaalkosten voor distributie van drinkwater per tankwagen USD 79.081. Dit zijn bedragen uitgedrukt in het prijspeil van 2016.

6.1.2 De operationele kosten

72. De regulatorische kosten van WEB bestaan naast kapitaalkosten ook uit operationele kosten. De ACM schat de operationele kosten van 2018 op basis van de operationele kosten in de vastgestelde jaarrekening van 2016. De ACM verdeelt de operationele kosten op grond van de door WEB aangeleverde en onderbouwde verdeelsleutels over de verschillende activiteiten van WEB: productie en distributie van drinkwater en elektriciteit en afvalwaterzuivering.

73. De ACM neemt op grond van de overwegingen die in deze paragraaf beschreven zijn als operationele kosten voor de distributie van drinkwater een bedrag in aanmerking van USD 3.400.475. De totale operationele kosten voor distributie van drinkwater per tankwagen komen op USD 60.607. Dit zijn kosten in het prijspeil van 2016. Hierna beschrijft de ACM welke keuzes de ACM hierbij ten aanzien van enkele specifieke posten heeft gemaakt.

74. De ACM acht niet alle in de jaarrekening 2016 verantwoorde kosten representatief voor de kosten van 2018. De ACM betrekt daarom een aantal kostenposten niet in de kostenbasis voor 2018, of

[4] Calculating the WACC for energy and water companies in the Caribbean Netherlands, ACM/DE/2016/206939, randnummer 7 (electricity & water combined)

heeft voor deze kostenposten een andere waarde geschat voor 2018 dan het bedrag dat in 2016 in de jaarrekening staat. De ACM beschrijft in deze paragraaf voor welke posten dit geldt en op grond waarvan de ACM deze posten heeft aangepast. Ook geeft de ACM in deze paragraaf aan op welke manier de ACM om gaat met overige opbrengsten.

(Kosten)posten die geen onderdeel zijn van de operationele kostenbasis

75. Allereerst neemt de ACM een aantal (kosten)posten niet mee omdat deze al op een andere manier worden vergoed. Winst en verlies, dividend, rentelasten voor vreemd vermogen en de transactiekosten voor financiering worden vergoed via de WACC en zijn onderdeel van de kapitaalkosten (zie paragraaf 6.1.1). De ACM betrekt deze kostenposten daarom niet in de operationele kostenbasis. De afschrijvingen worden al betrokken via de vergoeding van de kapitaalkosten (zie paragraaf 6.1.1) en zijn evenmin onderdeel van de operationele kostenbasis. Tot slot neemt de ACM ook de kosten voor de inkoop van brandstof, elektriciteit en drinkwater niet mee in de operationele kostenbasis omdat deze kosten apart vergoed worden (zie paragraaf 6.3.3).

Incidentele kostenposten die de ACM niet meeneemt

76. Een aantal kostenposten betreft incidenten of bijvoorbeeld correcties voor eerdere jaren. Deze kostenposten zijn – gelet op het incidentele karakter daarvan – naar het oordeel van de ACM geen goede schatting voor de kosten in 2018 en daarom heeft de ACM die kostenposten niet betrokken in de operationele kostenbasis. Op voorstel van WEB heeft de ACM dit ook toegepast op incidentele baten.

Kostenposten die de ACM op nul schat

77. Voor een aantal kostenposten gaat de ACM er vanuit dat deze gemiddeld nul zijn. Dit betreffen om voorraadmutaties, prijsverschillen, koersverschillen en kasverschillen. Naar verwachting zal in het ene jaar een dergelijke kostenpost positief zijn terwijl het in een ander jaar negatief is. Daarom neemt de ACM deze kostenposten niet mee bij het vaststellen van de operationele kostenbasis.

Voorzieningen

78. Bij mutaties in voorzieningen stelt de ACM per type voorziening vast op welke manier de ACM deze betrekt bij de vaststelling van de kostenbasis. Mutaties in voorzieningen zijn namelijk nog niet direct aan te merken als kosten: het kan ook zijn dat een voorziening is getroffen, maar niet nodig blijkt te zijn. Een vrijval uit een voorziening, is dan niet per se een bate die de ACM betrekt bij de vaststelling van de kostenbasis. Aan de andere kant is een dotatie aan een voorziening ook niet per se een kostenpost.

79. WEB heeft de volgende voorzieningen opgenomen in de jaarrekening 2016 die mede betrekking hebben op de distributie van drinkwater:
    - Voorziening voor sloop- en asbestsanering;
    - Jubileumvoorziening;
    - Voorziening incourante voorraad;

- Voorziening dubieuze debiteuren.

80. De ACM maakt voor de vier specifieke voorzieningen die WEB heeft de volgende keuzes.

81. WEB heeft aangegeven dat de sloop- en asbestvoorziening een eenmalige en kortstondige voorziening is, bestemd voor bodemsanering en sloopwerkzaamheden van bepaalde terreinen van WEB. Op deze terreinen is sprake van bodemvervuiling waarbij de verwachte kosten nog erg onduidelijk zijn. Ook verwacht WEB bij een andere locatie asbest dakplaten te moeten verwijderen. De kosten hiervan zijn evenmin duidelijk. Deze voorziening heeft een incidenteel karakter en had in 2016 een dotatie van USD 0 en daarom kiest de ACM er voor om voor 2018 een schatting van USD 0 op te nemen voor deze kostenpost.

82. De jubileumvoorziening kent in 2016 een beperkte dotatie van USD 7.000. Omdat het hier om een zeer voorspelbare (en structurele) voorziening gaat, kiest de ACM er voor om de dotatie 2016 als schatter voor 2018 te gebruiken. Dit bedrag is onderdeel van de totale personeelskosten van USD 6.137.038. Op basis van de door WEB aangeleverde verdeelsleutels rekent de ACM USD 1.505.930 van deze personeelskosten toe aan de distributie van drinkwater.

83. De voorziening voor de incourante voorraad is een voorziening die WEB treft voor zijn voorraad die mogelijk door technologische vooruitgang niet meer kan worden gebruikt. WEB kiest er voor om deze voorziening op een bedrag van 10% van de voorraadwaarde te houden. In 2016 had WEB een afboeking van USD 83.752 en een vrijval van USD 21.940 uit deze voorziening. De afboeking had voor een deel een incidenteel karakter, zo stelt WEB, omdat bij het opstellen van de jaarrekening 2016 een uitgebreide controle van deze incourante voorraad heeft plaatsgevonden. Voor 2018 verwacht WEB een dotatie van USD 39.521, waarvan USD 19.561 toegerekend wordt aan de distributie van drinkwater. De ACM kiest er voor om deze dotatie als kostenbasis mee te nemen bij de operationele kosten.

84. In de jaarrekening van 2016 staat voor drinkwater een dotatie van USD 10.573 als het gaat om de voorziening voor dubieuze debiteuren. De ACM had in eerste instantie dit bedrag gekozen als inschatting voor 2018. Op voorstel van WEB brengt de ACM hier een wijziging in aan. WEB heeft informatie aangeleverd over de percentages oninbare facturen die WEB had in de afgelopen jaren. Die informatie geeft het volgende beeld:

	2014	**2015**	**2016**
Drinkwater	0,99%	1,48%	0,90%

85. WEB stelt voor om het gewogen gemiddelde te kiezen als schatting voor 2018. Dat gewogen gemiddelde is 1,15%.

86. De ACM ziet een fluctuerend verloop. Het uitgangspunt van de ACM om het meest recente jaar te gebruiken als inschatting, is in dit geval onvoldoende betrouwbaar. Een inschatting van het gemiddelde van drie jaar vindt de ACM in dit geval een beter uitgangspunt. Dat percentage komt uit op 1,15%. De ACM maximeert de hoogte van de kostenpost voor dubieuze debiteuren echter

op 1% van de omzet. De ACM is van mening dat de inspanningen van een nutsbedrijf zodanig moeten zijn dat deze kostenpost structureel zo laag mogelijk is. Op die manier worden de wél (tijdig betalende) afnemers zo min mogelijk benadeeld als gevolg van het niet-(tijdig) betalen door andere afnemers. Het in aanmerking nemen van een percentage hoger dan 1 doet naar de mening van de ACM afbreuk aan de hiervoor bedoelde inspanning.

87. De ACM betrekt, gelet op het voorgaande, voor 2018 als inschatting voor de kostenpost dubieuze debiteuren voor drinkwater een bedrag van USD 82.713 in de operationele kostenbasis.

Voorraadverschillen

88. In de jaarrekening van 2016 staat een kostenpost met 'magazijn voorraadverschillen', ter hoogte van een bedrag van USD 542.822. De ACM heeft WEB gevraagd om hier een toelichting op te geven. WEB gaf hierop aan dat deze correctie het gevolg is van de controle door zijn accountant. Uit die controle bleek dat de tellingen van de accountant niet overeenkwamen met de cijfers van WEB. WEB is van mening dat de door de accountant geconstateerde verschillen inderdaad te hoog zijn en heeft daarom acties in gang gezet om de administratie en het voorraadbeheer substantieel te verbeteren, waarbij WEB er naar streeft om op termijn een maximaal percentage van 7,5 tot 5 van de voorraadwaarde te behalen als het gaat om het voorraadverschil.

89. In het tarievenvoorstel gaf WEB aan dat voor 2018 het volledige bedrag moet worden betrokken in de operationele kostenbasis als schatting voor 2018. WEB verwacht namelijk wel een daling van het voorraadverschil, maar verwacht vervolgens ook een stijging in materiaalkosten omdat de kosten van de gebruikte materialen als gevolg van het verbetertraject beter bijgehouden worden.

90. De ACM houdt voor 2018 rekening met de helft van het voorraadverschil van 2016, te weten USD 271.411, waarvan USD 134.333 toegerekend wordt aan de distributie van drinkwater. De ACM overweegt hiertoe het volgende. De ACM vindt het niet redelijk en bovendien ook onjuist om volledig rekening te houden met substantiële voorraadverschillen. Van een efficiënt functionerend bedrijf mag worden verwacht dat het niet dergelijk hoge voorraadverschillen heeft. WEB bevestigt zelf ook dat de voorraadverschillen onverklaarbaar hoog zijn. Niettemin vindt de ACM het onrealistisch om van WEB te verwachten dat in één jaar de voorraadverschillen terug worden gebracht naar het streefcijfer van WEB 7,5 tot 5%.

91. De ACM volgt niet de redenering van WEB dat de kosten van voorraadverschillen zullen verschuiven naar materiaalkosten. De redenering van WEB, die niet is voorzien van een deugdelijke onderbouwing, is voor de ACM namelijk oncontroleerbaar. Een goede administratie van de voorraad en van de gebruikte materialen betekent dat de ACM kan toetsen welke kosten gemaakt zijn. En juist aan een goede administratie van het voorraadbeheer en de materiaalkosten ontbreekt het bij WEB op dit moment. De ACM vindt het om die reden niet redelijk en daarom onjuist om de afnemers te laten betalen voor materiaalkosten waarvan niet vast staat dat die zijn gemaakt, en als die al zouden zijn gemaakt, wat dan de omvang daarvan is.

Overige kosten en opbrengsten

92. Verder houdt de ACM rekening met activiteiten die WEB uitvoert waarvoor de ACM geen tarief vaststelt. De kosten en opbrengsten van dergelijke activiteiten dienen volledig buiten de tariefregulering gehouden te worden, omdat anders mogelijk een dubbele vergoeding van deze activiteiten ontstaat. Bij WEB gaat het hier allereerst om de activiteit die WEB uitvoert voor afvalwaterzuivering. Alle kosten en opbrengsten die WEB hiervoor heeft, houdt de ACM buiten de kostenbasis. Ook verricht WEB in opdracht van het Openbaar Lichaam de taak om de openbare verlichting op Bonaire te onderhouden. Tot slot voert WEB de facturering van de kosten voor de afvalinzameling uit in opdracht van Selibon, het afvalverwerkingsbedrijf op Bonaire. De kosten en opbrengsten die hier mee zijn gemoeid, houdt de ACM buiten de kostenbasis.

93. Tot slot houdt de ACM rekening met de kosten en inkomsten die WEB in 2016 heeft gehad uit heraansluitingen en bijdragen voor nieuwe aansluitingen. Bij de vaststelling van de kostenbasis neemt de ACM uitsluitend die kosten mee die vergoed worden via het vaste gebruikstarief. Voor heraansluitingen en nieuwe aansluitingen kan WEB afzonderlijke vergoedingen bij afnemers in rekening brengen. Daarom haalt de ACM de kosten van die activiteiten ook uit de totale kostenbasis. De ACM maakt hierbij gebruik van schattingen door WEB van de aantallen heraansluitingen en nieuwe aansluitingen en de gemiddelde kosten hiervan. De ACM brengt de bijbehorende bedragen in mindering op het totale kostenniveau dat gebruikt wordt bij de bepaling van de inkomsten in 2018.

Totale operationele kostenbasis

94. De ACM neemt op grond van de overwegingen die in deze paragraaf beschreven zijn als operationele kosten voor de distributie van drinkwater een bedrag in aanmerking van USD 3.400.475. De totale operationele kosten voor distributie van drinkwater per tankwagen komen op USD 60.607. Dit zijn kosten in het prijspeil van 2016.

6.1.3 Ontwikkelingen

95. In het methodebesluit voor Caribisch Nederland heeft de ACM opgenomen dat de mogelijkheid bestaat om in de tarieven rekening te houden met additionele kosten wanneer die in 2018 aantoonbaar gemaakt zullen worden, maar deze in 2016 (logischerwijs) nog geen onderdeel uitmaakten van de jaarrekening. WEB heeft in het Tarievenvoorstel aangegeven in 2018 meer te investeren dan wat volgt uit de afschrijvingen zoals verantwoord in de jaarrekening van 2016. WEB heeft aan de hand van overgelegde informatie onderbouwd aangegeven waaruit dit blijkt en de ACM heeft, gelet daarop, een aanvulling uitgevoerd op de RAV en de afschrijvingen voor 2018.

96. De ACM verhoogt de RAV met USD 380.976 en de afschrijvingen met USD 64.742. De ACM baseert zich hierbij op schattingen die WEB heeft aangeleverd. WEB heeft o.a. aangegeven welke investeringen in 2017 zijn afgerond. De ACM zal in 2018 onderzoeken of in de jaarrekening 2017 inderdaad deze investeringen geactiveerd zijn. Als dat niet het geval is, dan zal de ACM dat

betrekken bij de overwegingen om bij de vaststelling van de productieprijs 2019 opnieuw rekening te houden, al dan niet door middel van een correctie, met stijgende investeringen. De extra kapitaalkosten als gevolg van deze stijging zijn USD 90.420, uitgedrukt in het prijsniveau van 2018.

97. Daarnaast heeft WEB aangegeven een stijging in de personeelskosten te verwachten vanwege het voortzetten van de cao. De ACM heeft de informatie van WEB bestudeerd. De ACM constateert dat WEB als werkgever richting zijn personeel streeft naar koopkrachtbehoud. WEB stelt daarom voor om rekening te houden met een jaarlijkse stijging van de personeelskosten van 3,5%. De ACM kan deze percentages niet herleiden uit de door WEB overgelegde informatie. Koopkrachtbehoud gerealiseerd wordt gerealiseerd door het in aanmerking nemen van de jaarlijkse inflatie –– wat de ACM ook doet –. Om die reden zal de ACM voor 2018 niet het door WEB opgevoerde percentage van 3,5 voor personeelskosten meenemen.

6.1.4 Totale kosten

98. In paragraaf 6.1.1 zijn de totale kapitaalkosten voor de distributie van drinkwater via het netwerk op USD 1.904.887 bepaald. De totale operationele kosten voor de distributie van drinkwater zijn in paragraaf 6.1.2 bepaald op USD 3.400.475. Dit betreft kosten op het prijsniveau 2016. De ACM neemt voor de distributie van drinkwater USD 90.420 aan kosten mee voor ontwikkelingen in 2018. Dit zijn kosten in het prijsniveau van 2018.

99. Voor distributie van drinkwater per tankwagen heeft de ACM in paragraaf 6.1.1 de totale kapitaalkosten vastgesteld op USD 79.081. De totale operationele kosten bedragen USD 60.607. De ACM neemt voor de distributie van drinkwater per tankwagen geen extra kosten mee voor ontwikkelingen in 2018.

6.2 Vaststelling van de toegestane inkomsten

100. In de vorige paragraaf zijn de kosten van WEB vastgesteld. In deze paragraaf stelt de ACM de toegestane inkomsten vast voor de distributie van drinkwater door WEB.

101. De toegestane inkomsten zijn gelijk aan de kosten inclusief een redelijk rendement. Om die inkomsten voor 2018 te berekenen moet het deel van de kosten in het prijspeil van 2016 worden aangepast voor inflatie. De ACM baseert zich voor deze gegevens op data van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Voor de inflatiecorrectie in jaar *t* maakt de ACM gebruik van het procentuele verschil in consumentprijsindex voor Bonaire tussen het derde kwartaal van jaar *t*–1 en het derde kwartaal van het jaar *t*–2. De geschatte (verwachte) inflatie die de ACM op deze wijze berekent voor 2017 bedraagt 0,6%, die voor 2018 0,6%. De berekening is opgenomen in het rekenmodel in de bijlage.

102. De totale toegestane inkomsten voor 2018 voor de distributie van drinkwater via het netwerk bedragen na verrekening van de inflatie USD 5.459.638. De totale toegestane inkomsten voor

2018 voor de distributie van drinkwater per tankwagen bedragen na verrekening van de inflatie USD 141.369.

6.3 Vaststelling van de maximale distributietarieven

103. In de vorige paragraaf zijn de toegestane inkomsten 2018 van WEB vastgesteld voor de distributie van drinkwater. In deze paragraaf stelt de ACM de maximale distributietarieven vast die WEB bij afnemers in rekening mag brengen.

104. De ACM beschrijft per type tarief op welke manier de ACM deze vaststelt.

6.3.1 Het aansluittarief

105. De ACM heeft per 1 juli 2017 het aansluittarief vastgesteld op USD 1.623,03 voor standaardaansluitingen drinkwater.

106. De ACM ziet op dit moment geen aanleiding om dit tarief aan te passen, anders dan met de verwachte inflatie. Na toepassing van de verwachte inflatie voor 2018 van 0,6% komt de ACM op een maximumtarief van USD 1.632,77 voor een standaardaansluiting in 2018.

107. De kosten voor de watermeter worden niet vergoed uit het aansluittarief en maken dus geen onderdeel uit van het hierboven genoemde tarief. De kosten van de watermeter dienen door WEB te worden geactiveerd, en leiden op die manier via de RAV tot een vergoeding in het vaste gebruikstarief (het tarief per maand).

Het meerlengtetarief voor standaardaansluitingen

108. Voor standaardaansluitingen die verder liggen van het netwerk dan 25 meter, stelt de ACM een meerlengtetarief vast. De ACM heeft dit tarief per 1 juli 2017 vastgesteld op USD 53,05 per meter (in prijspeil 2017). Na toepassing van de verwachte inflatie voor 2018 van 0,6% komt de ACM op een meerlengtetarief van USD 53,37 per meter, voor elke meter boven de 25 meter, voor 2018.

6.3.2 Het vaste gebruikstarief

109. Uit de wet volgt dat de hoogte van het vaste gebruikstarief kan verschillen voor verschillende types aansluitcapaciteiten. WEB hanteert voor drinkwater voor 98% van de afnemers een standaardcapaciteit, te weten een zo te noemen halve duimdikte. De ACM stelt voor WEB één vast gebruikstarief vast voor die categorie afnemers. De overige 2% afnemers heeft uiteenlopende aansluitcapaciteiten. Het betreft hier doorgaans grote ondernemingen en (grotere) hotels.

110. Voor de berekening van dit tarief deelt de ACM de totale toegestane inkomsten die WEB mag ontvangen voor het distributienetwerk door het totale ‘gewicht’ van alle aansluitingen. Deze totale

toegestane inkomsten heeft de ACM in paragraaf 6.2 van deze beschikking vastgesteld op USD 5.459.638.

111. De ACM heeft, op voorstel van WEB, voor elke aansluitcapaciteit een ‘gewicht’ bepaald. Dit gewicht geeft aan in welke mate een afnemer met deze capaciteit meebetaalt aan de totale distributiekosten. De ACM geeft in de volgende tabel aan welk gewichten dit zijn en hoeveel aansluitingen per categorie er zijn vastgesteld. Ook geeft de ACM in deze tabel aan wat de uitkomst is van de verdeling van de totale inkomsten over deze capaciteiten. Deze uitkomst zijn de maandelijkse vaste gebruikstarieven.

Technische aansluitcapaciteit	Gewicht	Aantal aansluitingen	Vast gebruikstarief (USD/maand)
1/2 "	1	9205	45,87
3/4 "	2,3	122	105,51
1"	4	12	183,50
2"	16	8	734,00
4"	64	4	2936,00

6.3.3 Het variabele gebruikstarief

112. Het variabele gebruikstarief, dus wat een afnemer betaalt voor de hoeveelheid drinkwater die hij verbruikt, volgt uit de vaststelling van de productieprijs zoals de ACM op 14 december 2017 heeft vastgesteld voor WEB. De ACM heeft deze productieprijs voor WEB vastgesteld op USD 3,2666 per kubieke meter.

113. Bij de productieprijs moet nog een opslag worden opgenomen voor de lekverliezen van WEB. Transport van drinkwater naar een afnemer gaat vaak gepaard met verlies van een deel van dat drinkwater (door lekkage in de leidingen). Dat raakt alle afnemers. Het lekverliespercentage voor WEB over 2016 bedroeg 13,2%. In het tarievenvoorstel rekent WEB met een percentage van 13,2. De ACM heeft hier vragen over gesteld aan WEB, waarna WEB een toelichting heeft gegeven. Het verschil (0,9 procentpunt) zit in het water dat gebruikt wordt als ‘spoelwater’ bij het productieproces. Dit zit nog niet verwerkt in een andere kostenpost die de ACM meeneemt. De ACM heeft er daarom voor gekozen om dit mee te nemen en te verrekenen in het lekverliespercentage.

114. Het maximale variabele gebruikstarief komt daarmee op USD 3,7638 per kubieke meter drinkwater.

6.3.4 Het heraansluittarief

115. De ACM heeft per 1 juli 2017 het heraansluittarief vastgesteld op USD 40. De ACM ziet op dit moment geen aanleiding om dit tarief aan te passen en handhaaft dit heraansluittarief.

6.3.5 Wegtransporttarief

116. De ACM heeft de kosten voor het drinkwater per truck vastgesteld op USD 141.369 voor het jaar 2018 (zie paragraaf 6.2). De totale hoeveelheid drinkwater die WEB in 2018 verwacht te distribueren per truck heeft WEB geschat op 9.649 kubieke meter. De kosten komen daarmee uit op USD 14,65 per kubieke meter drinkwater.

117. De productieprijs voor drinkwater van USD 3,2666 per kubieke meter drinkwater (exclusief lekverliezen), leidt tot een wegtransporttarief voor drinkwater van USD 17,92 per kubieke meter drinkwater.

6.4 Vaststellen van verschillen achteraf

118. De ACM heeft in paragraaf 5.2 van de reguleringsmethode van 30 september 2016 toegelicht hoe de ACM omgaat met verschillen tussen de vastgestelde toegestane inkomsten en de daadwerkelijk gerealiseerde kosten. De werking van de gekozen methodiek van ‘profit-sharing’ is, dat vooraf de toegestane inkomsten worden vastgesteld voor een bepaald jaar en achteraf vastgesteld wordt wat het verschil is tussen die inkomsten en de door WEB gerealiseerde kosten in dat betreffende jaar. Een deel van dit verschil, namelijk 50%, verrekent de ACM in de inkomsten van het eerstvolgende kalenderjaar. Het andere deel komt voor rekening van het bedrijf, en is een winst of een verlies (afhankelijk van het voornoemde verschil).

119. Deze terugblik (de verschillenanalyse) is voor het jaar 2018 op zijn vroegst mogelijk in het jaar 2019, als de werkelijke kosten van WEB blijken uit de door een onafhankelijk accountant gecontroleerde jaarrekening over 2018.

120. De ACM heeft in de methode aangegeven bij deze terugblik te corrigeren voor inschattingsfouten. Specifiek voor de distributie van drinkwater door WEB, gaat dit om de volgende inschattingen:
    - Schatting volume distributie drinkwater per tankwagen
    - Schatting aantal aansluitingen drinkwaternetwerk

121. Als deze inschatting hoger of lager uitvalt, dan zal de ACM hiervoor een correctie aanbrengen voordat gekeken wordt of WEB hogere of lagere kosten heeft gehad dan vooraf ingeschat. Eventuele verschillen zal de ACM nacalculeren in de distributietarieven voor 2020.

7 DICTUM

122. Op grond van artikel 3.14, eerste lid van de Wet elektriciteit en drinkwater BES stelt de Autoriteit Consument en Markt de distributietarieven vast van drinkwater die Water- en Energiebedrijf Bonaire N.V. vanaf 1 april 2018 ten hoogste bij afnemers in rekening zal brengen, overeenkomstig de paragrafen 6.3.1, 6.3.2, 6.3.3 en 6.3.5.

123. Op grond van artikel 3.9, vierde lid van de Wet elektriciteit en drinkwater BES stelt de Autoriteit Consument en Markt het heraansluittarief vast van drinkwater op USD 40,- dat Water- en Energiebedrijf Bonaire N.V. vanaf 1 april 2018 bij afnemers in rekening brengt.

124. Van deze beschikking en de bijlage daarbij wordt mededeling gedaan in de Staatscourant. Voorts zal de Autoriteit Consument en Markt deze beschikking op haar website (www.acm.nl) publiceren.

125. Deze beschikking treedt in werking op 1 april 2018.

Den Haag,
Datum: 14 december 2017

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

w.g.
dr. F.J.H. Don
bestuurslid

In beroep of in bezwaar tegen deze beschikking?

In beroep bij de rechter
Tegen deze beschikking kunnen natuurlijke personen en rechtspersonen die rechtstreeks in hun belangen zijn getroffen, beroep instellen bij het Gerecht uiterlijk binnen zes weken na verzending of uitreiking van deze beschikking.

Belanghebbenden die gevestigd zijn op Saba of op Sint Eustatius, moeten hun beroepschrift in tweevoud indienen bij de Griffie van het Gerecht op Sint Maarten. Het adres van die Griffie is: Frontstreet 58 (The Courthouse), Philipsburg, Sint Maarten.

Belanghebbenden die gevestigd zijn op Bonaire, moeten hun beroepschrift in tweevoud indienen bij de Griffie van het Gerecht op Bonaire. Het adres van die Griffie is: Plasa Reina Wilhelmina (Fort Oranje), Kralendijk, Bonaire.

(Eerst) In bezwaar bij de ACM is ook mogelijk
Natuurlijke personen en rechtspersonen, die door deze beschikkingen rechtstreeks in hun belangen zijn getroffen, kunnen er ook voor kiezen eerst bezwaar te maken tegen deze beschikking. Een gemotiveerd bezwaarschrift kan worden ingediend bij de ACM uiterlijk binnen zes weken na verzending of uitreiking van deze beschikking.

Bezwaarschrift indienen bij de ACM op Bonaire
Belanghebbenden op Bonaire kunnen hun bezwaarschrift per post indienen bij de ACM of bij de ACM in persoon afgeven. Het adres is: Kaya Pedro Luis Brion 12, Kralendijk, Bonaire.

Bezwaarschrift indienen per email
Belanghebbenden op Bonaire, Saba en Sint Eustatius kunnen hun bezwaarschrift per email indienen bij de ACM. Het bezwaarschrift moet dan worden gericht aan: marga.buys@acm.nl en/of laurens.jorg@acm.nl. De ACM zal een ontvangstbevestiging sturen. Als de indiener van het bezwaarschrift geen ontvangstbevestiging van de ACM ontvangt, dringt de ACM er op aan dat de indiener van het bezwaarschrift telefonisch contact opneemt met de ACM op Bonaire: +599 781 0084 en/of + 599 781 0281.

Bezwaarschrift indienen bij lokaal RCN-kantoor op Saba en Sint Eustatius
Belanghebbenden op Saba en Sint Eustatius die niet over een internetverbinding beschikken kunnen hun bezwaarschrift ook schriftelijk indienen bij de lokale RCN-vestiging op hun eiland:
Saba: The Bottom
Sint Eustatius: Mazinga Complex A, B, Fort Oranjestraat, Oranjestad

Bijlage 1: Rekenmodel

De ACM heeft op haar website www.acm.nl het Excelbestand “Rekenmodel WEB 2018” gepubliceerd met daarin het rekenmodel dat de berekening van de maximumdistributietarieven voor WEB bevat. Dit bestand is gepubliceerd als bijlage bij deze beschikking, maakt hier integraal onderdeel van uit en is vindbaar op de publicatiepagina van deze beschikking op www.acm.nl.